

V OBLASTI PODPORY ŽÁKŮ S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM JE **HLAVNÍ MĚSTO PRAHA** AKTIVNÍ

Od srpna letošního roku působí jako hlavní garantka a koordinátorka aktivit NIDV v oblasti dětí/žáci cizinci Mgr. Halka Smolová Závorová. Dosud pracovala v pozici specialistky školství na odboru školství, mládeže a sportu Magistrátu hlavního města Prahy, kde měla na starosti podporu integrace dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Proto nás zajímalo, jak je řešena tato problematika v Praze, která je multikulturním obyvatelstvem velmi specifická.

„Péče o integraci cizinců na území hl. m. Prahy vychází z Konceptce integrace cizinců a je komplexní. Jedním z prioritních témat této konceptce je vzdělávání, které je zaměřené z velké části na děti a žáky cizince. Tato cílová skupina je z pohledu hl. m. Prahy rozšířená i na děti a žáky s českým občanstvím, kteří ovšem neovládají vyučovací jazyk, protože pocházejí z odlišného jazykového prostředí: narodili se sice v České republice, ale rodiče jsou původem např. z Ukrajiny či Vietnamu a doma mluví pouze ukrajinsky či vietnamsky. Proto hl. m. Praha používá širší termín děti a žáci s odlišným mateřským jazykem. Tato podpora je často realizována prostřednictvím informační či didaktické podpory pedagogů, kteří s těmito dětmi a žáky pracují.“

Kurzy češtiny pro žáky s odlišnou mateřštinou

Můžete tuto podporu konkretizovat?

„Snažili jsme se zlepšit dostupnost doplňkových hodin českého jazyka pro žáky základních škol, a proto bylo logickým krokem vytvoření sítě spolupracujících škol. V každé velké městské části (v Praze je 22 městských částí, které jsou obcí s rozšířenou působností) je jedna škola, kde byla finančně, nad rámec všech ostatních možností, podpořena výuka dvou hodin českého jazyka pro cizince týdně. Tyto hodiny jsou přístupné všem žákům z příslušné městské části. Pedagogům realizujícím tyto hodiny češtiny byla poskytnuta

supervize a dva semináře na téma didaktické podpory či sdílení zkušeností. Semináře se setkávaly s velkým ohlasem, protože se ukázalo, že sdílení zkušeností, ale i problémů, a společné hledání řešení je pro pedagogy osvěžující a posouvá je kupředu. Za dobu tří let realizace se téma vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem velmi posunulo. Na základních školách napříč hl. m. Prahou došlo k rozšíření výuky českého jazyka, která je doplňující a rozšiřující aktivitou pro žáky. Na základě ohlasů z terénu a diskuze s řediteli základních škol se rozhodlo hl. m. Praha pilotně podpořit Intenzivní kurz českého jazyka pro nově příchozí žáky bez znalosti vyučovacího jazyka. Intenzivní kurz trvá 3 měsíce a žáci navštěvují 4 hodiny denně přizpůsobenou výuku češtiny. Kurzem prošlo za minulý školní rok více než 40 žáků s velmi kladnými ohlasy pedagogů z jejich mateřské třídy. Ukázalo se, že jde o efektivní způsob výuky i s ohledem na vydané finanční prostředky. V letošním školním roce byl projekt rozšířen o kurz pro žáky, kteří neumějí číst a psát, protože se ukázalo, že nelze efektivně učit skupinu složenou ze žáků, kteří umějí číst a psát, a zároveň z žáků, kteří číst a psát neumějí. Proto došlo k rozdělení na dva kurzy.“

Jak pomáhá Praha v této oblasti středoškolákům?

Hlavní město Praha financuje také kurzy českého jazyka pro žáky středních škol

s odlišným mateřským jazykem, a to v rozsahu 2 až 4 vyučovací hodiny týdně. Důvodem je snaha podpořit tyto žáky, aby se úspěšně připravili na složení maturitní zkoušky. Jazykové kurzy realizuje příspěvková organizace hl. m. Prahy, Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky hl. m. Prahy. Žáci jsou přijímáni a zařazováni dle úrovně znalostí českého jazyka a kurzy jsou pro ně bezplatné.“

Můžete shrnout další aktivity v této oblasti, kterými hlavním město Praha vychází vstříc školám a učitelům?

Příklady dobré praxe

„V rámci naplňování již zmíněné konceptce integrace cizinců je podporována výměna zkušeností učitelů prostřednictvím bezplatné návštěvy vybrané školy. Snažili jsme se najít příklady dobré praxe v terénu a prostřednictvím návštěv v těchto školách umožnit ostatním pedagogům se s tématem seznámit a najít řešení pro vlastní školu.“

Poradenské dny

Poradenské dny k práci s žáky s odlišným mateřským jazykem probíhají jednou ročně v rámci aktivit příspěvkové organizace hl. m. Prahy – Pedagogicko-psychologické poradny pro Prahu 1, 2 a 4. Jsou určeny pro pracovníky školských poradenských zařízení a školských poradenských pracovišť.

Semináře pro učitele

Hlavní město Praha podpořilo též sdílení zkušeností formou seminářů pořádaných ZŠ Marjánka, Praha 6. Jedná se o školu s dlouholetým propracovaným systémem péče o žáky s odlišným mateřským jazykem, která svolila k předávání informací pedagogům z ostatních základních škol v Praze.

Desatero doporučení a rad

Ve spolupráci s neziskovou organizací Meta o.p.s. vzniklo tzv. „Desatero“ (pro učitele, pro ředitele ZŠ). Jedná se o 10 základních doporučení, jakým způsobem řešit situaci při příchodu a integraci žáka s odlišným mateřským jazykem do školy.

Spolupráce a síťování

Plánování a realizace všech aktivit vychází z úzké spolupráce mezi hlavním městem Praha a jeho městskými částmi, které jsou zřizovateli mateřských a základních škol. Dvakrát ročně je pořádána tzv. Platforma zástupců odborů školství městských částí 1-22 a městské části Libuň k tématu vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem, která slouží k síťování aktérů v oblasti integrace žáků cizinců ve školství v Praze a vzájemnému předávání informací o aktivitách.“

Děkujeme za rozhovor. Alena Faberová